

УДК 339.91

Чучмай А. Ю.*

ПРОБЛЕМЫ ВКЛЮЧЕНИЯ УКРАИНЫ В ГЛОБАЛЬНОЕ РАЗДЕЛЕНИЕ ТРУДА В УСЛОВИЯХ СОВРЕМЕННОЙ КОНКУРЕНЦИИ

В настоящее время глобальное разделение труда является определяющим фактором в развитии мирохозяйственных связей и одной из главнейших тенденций мирового хозяйственного прогресса[4].

Глобальное разделение труда – это наивысшая ступень развития общественного территориального разделения труда, которое опирается на специализацию производства отдельных стран на определенных видах продукции. Странаполучает наибольший экономический эффект при такой комбинации факторов, которая обеспечивает максимальное снижение материальных и трудовых затрат на производство продукции или выпуск продукции лучшего качества, в большем количестве при тех же затратах. Каждая страна-субъект глобального разделения труда стремится получить высокую экономическую эффективность отраслей национальной экономики, минимизацию затрат общественного труда и обеспечить конкурентоспособность товаров и услуг национальных производителей на мировых рынках. В странах, которые используют возможности и преимущества участия в глобальном разделении труда, как правило, наблюдаются гораздо более высокие темпы экономического и социального развития, например в Германии, Китае, Японии, Южной Корее, Сингапуре, Гонконге, Тайване [2].

Сегодня возникает вопрос о необходимости нового инновационного позиционирования Украины в геоэкономике для изменения качества участия страны в международных экономических процессах, прежде всего в глобальном разделении труда.

Вступлению Украины в интеграционные процессы мировой экономики препятствуют: архаичная структура экономики, межотраслевая специализация, недостаточное финансирование производств, старение основных фондов и низкий инновационно-технологический уровень производства, низкая конкурентоспособность продукции, которая обуславливает сырьевую направленность экспорта.

На современном этапе развития хозяйственные структуры не имеют достаточной экономической мотивации для решения задания технологической и структурной модернизации производства, формирования и освоения новых товарных рынков, а тенденцию старения основных фондов, которая негативно влияет на эффективность производств, не удается остановить из-за недостаточного финансирования. Доля промышленных предприятий, в которые внедряются инновации, составляет только 10%, когда в развитых странах нормой считается 60-80%. Национальную инновационную модель нужно формировать как систему, интегрированную в мировое научно-техническое сообщество. При этом возрождать научно-исследовательские и опытно-конструкторские институты университетского, академического и отраслевого уровней, которые имели бы такую тематическую специализацию и достигли такой результативности, что создали бы привлекательный инвестиционный климат.

* студентка 3-го курса ХНУ им. Каразина

В Україні діє найменш ефективна форма участі в глобальному розділенні праці, а саме, не внутріотраслева, а міжотраслева спеціалізація, яка характерна для менш розвинутих країн [1]. На сучасному етапі розвитку структура експорту України характеризується перевагою продукції сировинного сектору, а продукція машинобудівної та високотехнологічних галузей займає лише незначительну частку. Це обумовлює залежність України від рівня попиту та цін на сировину. При їх падінні, відбувається зниження експорту металургічної та хімічної промисловості, що в свою чергу призводить до зменшення надходжень коштів до бюджету та погіршенню торговельного балансу, з чим ми вже стикалися в період фінансово-економічного кризи в 2008-2009 роках [3]. Неблагоприятна структура українського експорту передбачає формування малоперспективної моделі міжнародної спеціалізації. Високий відсоток сировини в загальному експорті загрожує виснаженням динаміки сировинного експорту, уповільненням розвитку нових конкурентоспроможних експортних секторів та зменшенням стимулів для інвестицій в технологічній сфері. Оскільки сировинні галузі менш насичені висококваліфікованими кадрами, то це передбачає більш низьку додану вартість на одиницю продукції, порівняно з технологічним сектором. Перевага сировинних галузей не створює стимулів для підвищення рівня освіти, як конкурентної переваги на ринку праці та призводить до відтоку кваліфікованих кадрів, які не можуть реалізувати себе в країні. Рівень продуктивності в сировинних галузях значно нижчий, ніж рівень продуктивності в технологічних галузях, тому в Україні особливо гостро стоїть проблема стимулювання експорту товарів з високим рівнем доданої вартості та високотехнологічної інноваційної продукції.

Під впливом тенденції прискореної інтернаціоналізації продуктивних сил, яка виступає матеріальною основою глобального розділення праці, основний акцент в міжнародних економічних відносинах, переноситься з торгово-економічних відносин в сферу безпосереднього виробництва. Таким чином для включення економіки України в глобальні процеси та структури, а саме, в глобальне розділення праці необхідна ринкова трансформація (інституціоналізація та лібералізація економіки), а також реструктуризація економіки, а саме, перехід до внутріотраслевої спеціалізації.

Щоб реалізувати свої економічні інтереси, Україна повинна правильно вибрати стратегію конкурентоспроможного участі в міжнародних зв'язках, в основі якої знаходиться проблема оптимальної структури національної економіки.

Література:

1. Будкін В. С. Новітні тенденції міжнародного поділу праці в контексті оптимізації включення до нього української економіки. 36 наукових праць, вип. 50. (Відп. Ред. В. Є. Новицький). - К., Інститут світової економіки і міжнародних відносин, 2006, с. 28
2. Павлюк В. І. Забезпечення конкурентних переваг підприємств оборонно-промислового комплексу України через формування нових ринків в системі глобального поділу праці // Теоретичні та прикладні питання економіки // Випуск 25, 2011. – с. 73-75
3. Пунько Б. М. Показниково-статистична оцінка та економіко-математичне моделювання розвитку національної економіки у глобальному економічному середовищі // Економічний часопис—XXI. 3-4' 2012.с.12-15
4. Філіпенко А. С. Методологічні засади міжнародної економічної політики // Економіка і управління. К., 2010, №3, с. 12-14